

Møteinnkalling

I samsvar med møteplan holdes det møte i fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

18.06.2019, kl. 10:00 - i Styrerommet, Harald Hårfagres gt. 1.

Innkalling er sendt til:

Jørgen Magnus Sejersted, Anne Beate Maurseth, Claus Huitfeldt, Kjetil Berg Henjum, Ann-Kristin Helland Gujord, Eivind Kolflaath, Camilla Brautaset, Mette Halskov Hansen, Ragnhild Gjefsen, Signe Nilssen, Anni Karin Rambek, Petter Morland, Tobias Moberg Træet

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt.

Eventuelle forfall bes meldt snarest til personlig varamedlem og sekretariatet, tlf. 55589380, ev. per e-post til unni.utvik@uib.no eller kim.hommen@uib.no.

Bergen, 11.06.19

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Saksliste

Styresak	Saker til behandling	U.off.
FS 27/19	Tilsetting i stilling som postdoktor i allmenn litteraturvitenskap ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier	
S 25/19	Val på representantar for gruppe B i fakultetsstyret neste periode	
S 26/19	Møteplan for fakultetsstyret 2020	
S 27/19	Evaluering av HF2018-prosesssen	
S 28/19	Søkertall for studieåret 2019-20	
S 29/19	Orientering til fakultetsstyret om sykefraværet ved Det humanistiske fakultet	
S 30/19	Tilsetting i stilling som førsteamanuensis i religionsvitenskap	X
S 31/19	Søknad om opprykk til professor etter kompetanse - Thorsteinn Indridason innen fagområdet nordisk språkvitenskap	X
S 32/19	Søknad om opprykk til professor etter kompetanse - Marco Gargiulo innen fagområdet italiensk språk og språkvitenskap	X
S 33/19	Regnskap per mai 2019 <i>ETTERSENDES</i>	

**Saker behandlet i tilsettingsrådet ved Det humanistiske fakultet
etter fakultetsstyremøte 28.05.2019:**

Sak 16/2019: 18/6243

**Tilsetting i stilling som postdoktor i allmenn litteraturvitenskap ved Institutt for
lingvistiske, litterære og estetiske studier**

Tilsettingsrådet tilsetter Tania Espinoza i fireårig postdoktorstilling i allmenn
litteraturvitenskap ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier. Tidspunkt for
tilsetting blir avtalt med institutt og fakultet.

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 14.05.2019

Styresak: 25/19

Arkivsaknr: 2011/3733-ARTH

Møtedato: 18.06.2019

Val på representantar for gruppe B i fakultetsstyret ved HF neste periode

Dokumentasjon – [nettsider](#) og ephorte

[Kunngjering](#)

[Valkalendar - for elektronisk val](#)

Ephortesak 2011/3733

Bakgrunn

Det er i vår 2019 val på representantar frå mellombels tilsette (gruppe B) og studentane (gruppe D) i fakultetsstyret for neste periode, 01. august 2019 – 31. juli 2020.

Gruppe B:

Valet blei kunngjort med oppslag og e-postar den 22. februar og seinare på Facebook - frist 8. april. Då det ikkje var nok kandidatar til fristen, starta nominasjonskomitéen arbeidet sitt. Innan 13. mai melde dei inn 3 kandidatar: [Stipendiat Are Bøe Pedersen](#) som medlem, vara [stipendiat Marianne Gunderson](#) og [stipendiat Solveig Lygren](#). Valstyret godkjende kandidatane i møte same dag, 13. mai.

Sidan det går fram av forslaget kven som er medlemskandidat og kven som er vara, vil valet skje med det avtroppande fakultetsstyret som valforsamling (§23.3-1 i [valreglementet](#))

Studentane – gruppe D:

Studentvalet blei også kunngjort med oppslag og e-post den 22. februar, og på Mitt UiB like etter. Det har enno ikkje kome inn kandidatforslag. Humanistisk studentutval (HSU) har meldt frå om at dei ønsker å ta ansvar for gjennomføring av valet, med studentutvalet som valforsamling. Valstyret har godkjent dette, og vil følge opp valprosessen - særleg med omsyn til kunngjering og likestilling.

Forslag til vedtak:

Stipendiat Are Bøe Pedersen blir valt til medlem for gruppe B i fakultetsstyret ved HF neste periode, stipendiat Marianne Gunderson og stipendiat Solveig Lygren blir vara.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 26/19

Møtedato: 18.06.2019

Dato: 06.06.2019

Arkivsaksnr: 2018/6342-UNU

Møteplan for fakultetsstyret 2020

Styrets møteplan settes opp med utgangspunkt i blant annet rapporteringsfrister satt av Universitetsdirektøren og fakultetets årshjul.

Styremøtene planlegges slik at styret kan behandle de aktuelle sakene før oversending til Universitetsdirektøren. Styrets faste møtedag er tirsdag, med møtestart kl. 10:00.

Følgende datoer blir foreslått for møter i 2020:

04.02., 24.03., 26.05., 16.06., 08.09., 27.10., 08.12.

Møteinnkalling vil bli sendt ut i god tid, normalt mandag i uken før møtet. Ekstraordinære møter, omberamning eller sløyfing av møter vil bli gjort kjent så tidlig som mulig. Innkalling og sakspapirer, med unntak av saker unntatt offentlighet, blir som regel kunngjort på fakultetets hjemmesider samtidig som de blir gjort tilgjengelige for styremedlemmene.

Vi minner om at styremedlemmene har møteplikt. Ved eventuelt gyldig forfall må medlemmet selv melde fra til sin vararepresentant.

Styremedlemmene oppfordres til å sette av møtedatoene.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner følgende møteplan for 2020:

04.02., 24.03., 26.05., 16.06., 08.09., 27.10., 08.12.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 27/19

Møtedato: 18.06.2019

Dato: 27.05.2019

Arkivsaknr: 2019/2399-UNU

Evaluering av HF2018-prosessen

Dokumenter i saken:

- Fakultetsstyresak S 61/17
<http://ekstern.filer.uib.no/hf/fakstyresaker/2017-12-05/S%2061.pdf>
- Brev fra fakultetet til grunnenhetene, datert 13.02.19
- Tilbakemelding fra AHKR
- Tilbakemelding fra IF
- Tilbakemelding fra LLE

Bakgrunn

Høsten 2017 vedtok det sentrale Utdanningsutvalget at de studieprogrammene fakultetet ønsket å etablere som resultat av HF2018, ikke kunne opprettes i studieåret 2018/2019.

På denne bakgrunn vedtok fakultetsstyret i møte 05.12.17 (S 61/17) følgende:

- Fakultetsstyret tar Utdanningsutvalgets vedtak i sak 64/17 til etterretning
- Fakultetsstyret viderefører de eksisterende programmene ved HF, med de justeringer som er planlagt i emneporteføljen i forbindelse med HF2018-prosjektet
- HF2018 videreføres som et emneporteføljeprojekt, planlagte fellesemner implementeres, rasjonalisering i emneporteføljen videreføres
- Program med fellesemner anbefales å opprette felles programstyre
- Fakultetet vil støtte miljøer som ønsker å fortsette arbeidet med oppretting av planlagt program
- Fakultetsstyret ber fakultetet om å gjennomføre en evaluering av HF2018-prosessen

Fakultetet ba i brev av 13.02.19 grunnenhetene om å melde tilbake hvordan fakultetsstyrets vedtak er fulgt opp på program- og emnenivå. Som ledd i evalueringen ønsket fakultetet videre innspill til selve HF2018-prosessen samt en oversikt over eventuelle effekter av prosjektet. Den enkelte grunnenhet ble, med frist 03.05.19, bedt om svar kun på de av følgende punkter som ble ansett som relevante for enheten:

- i hvilken grad instituttene har fulgt opp/gjennomført vedtaket med hensyn til
 - justeringer i emneporteføljen planlagt i forbindelse med HF2018
 - implementering av planlagte fellesemner
 - rasjonalisering i emneporteføljen
 - oppretting av felles programstyre for program med fellesemner
 - eventuell videreføring av arbeidet med oppretting av planlagt program

- innspill til selve prosessen knyttet til HF2018
 - svakheter
 - styrker
 - hvordan det fungerte på instituttnivå
 - hva som kunne ha vært gjort på en annen måte
- effekter av HF2018
 - positive effekter knyttet til ressursutnyttelse
 - positive effekter for studietilbud/studiekvalitet
 - negative effekter knyttet til ressurser
 - negative effekter for studietilbud/-studiekvalitet
 - andre effekter (samarbeid m.v.) – positive eller negative
- ifølge «Strategi for det Det humanistiske fakultet 2016-2022» er det et mål at fakultetet skal forvalte og videreutvikle et bredt og tverrfaglig studietilbud
 - i hvilken grad HF2018 har bidratt til å oppnå dette

Tilbakemeldingene fra grunnenhetene

Fakultetet har mottatt tilbakemelding fra AHKR, IF og LLE.

Ved **AHKR** ville bachelorprogrammene i historie og kulturvitenskap ha blitt slått sammen til ett program med to studieretninger dersom HF2018 hadde blitt gjennomført. Hensikten var å gjøre studietilbudet i kulturvitenskap mer robust ved å gjøre et fellesemne med historie obligatorisk for studieretningen kulturvitenskap og valgfritt for historie. Arkeologi og religionsvitenskap ville ikke blitt direkte berørt, men fagmiljøene skulle arbeide aktivt for å utrede fellesemner med andre program.

Som konsekvens av vedtaket om å videreføre HF2018 som et emneporteføljeprojekt, er bachelorprogrammene i historie og kulturvitenskap videreført som egne program, men AHKR har opprettet emnet HIK117 *Kulturhistorisk fordypning*, som er et samarbeid mellom de to fagene og kan inngå i spesialiseringen i kulturvitenskap, og som frie studiepoeng i andre grader ved instituttet. Emnet vil kun bli tilbudt i de vårsemestrene ressursituasjonen tillater det. AHKR vil ikke opprette felles programstyre for historie og kulturvitenskap på grunnlag av HIK117. For øvrig ble en revisjon av bachelorprogrammet i kulturvitenskap påbegynt i forkant av HF2018, og antall emner er betydelig redusert.

Arbeidet med HF2018 medførte at masterprogrammet i arabisk ble lagt ned. Det er nå etablert et formalisert samarbeid mellom AHKR og IF som gjør det mulig å ta en bachelor i arabisk som samtidig gir spesialisering i historie og grunnlag for opptak til master i historie.

AHKR minner om at HF2018 ble presentert som en omlegging som skulle etablere flere større og tverrfaglige studieprogrammer for å gjøre tilbudet mindre sårbart og sikre studiekvaliteten. Samtidig ble det slått fast at endringer i programporteføljen ville kunne få organisatoriske og økonomiske konsekvenser. Dette skapte usikkerhet i fagmiljøene om hva som var den egentlige hensikten med HF2018, og studieadministrativt personale opplevde å måtte jobbe for en omlegging de av erfaring visste hadde alvorlige svakheter. Konsekvensene burde ha blitt utredet parallelt med utvikling av ny programstruktur.

AHKR mener at HFs strategiske mål om å utvikle et bredt tverrfaglig studietilbud er godt, og at programtilbudet må være tilpasset ressursituasjonen. HF2018-prosessen bidro imidlertid ikke til å nå disse målene.

IF har drøftet evalueringen i instituttledelsen, med fagkoordinatorer og studentrepresentanter i UUI og i studieadministrasjonen. I tillegg har fagkoordinatorene innhentet synspunkter fra sine respektive fagmiljøer. På denne bakgrunn la instituttleder fram et forslag til høringsvar, som ble enstemmig vedtatt av instituttrådet 20.03.19.

Det går fram at alle studieplanene og hele emneporteføljen ved IF ble gjennomgått i forbindelse med HF2018. Justeringene som ble vedtatt, inkludert opprettelsen av to IF-

interne fellesemner, er implementert i sin helhet fra og med våren 2019. Begge fellesemnene er obligatoriske i bachelorprogrammene i fransk, italiensk, russisk og tysk og innebærer en rasjonalisering i emneporteføljen til det enkelte fag. Det er etablert felles undervisning i deler av to nyopprettede emner på 200-nivå i henholdsvis japansk og kinesisk. Disse emnene blir tilbudt fra og med våren 2020. Arabisk har redusert tilbudet på 200-nivå, og HIM250 *Bacheloroppgåve i Midtaustens historie* er nå obligatorisk i spesialiseringen. IF opplever at reduksjonen av egne språk- og fagspesifikke emner svekker kvaliteten på programmene, særlig med tanke på utvikling av språkferdigheter. Nedlegging av masterprogrammet i arabisk anses som en alvorlig og negativ konsekvens. IF har ikke opprettet felles programstyre for program med fellesemner og har heller ikke planer om å videreføre arbeidet med å opprette de programmene som ble foreslått i HF2018.

IF finner en rekke svakheter både med prosjektet som helhet og med selve prosessen, og understreker at ingen av fagmiljøene hadde ønske om å erstatte de disiplinbaserte programmene med nye tverrfaglige. Prosjektet ble i stor grad opplevd som toppstyrt, lite demokratisk og uoversiktlig. Selv om prosjektet ble framstilt som et studiekvalitetsprosjekt, var inntrykket i fagmiljøene at hovedhensikten var ressursparing. IF påpeker at det ikke ble tatt tilstrekkelig hensyn til at fjerne fremmedspråk har større ressursbehov enn fag der studentene har forkunnskaper, og at den forventede innsparingseffekten aldri ble dokumentert. Det påpekes videre at HF2018 ville ha medført et økt koordineringsbehov, men studiekonsulentenes innvendinger mot tverrfaglige studieprogram ble ikke tatt til følge. Konsekvensene av eventuelle endringer for utdanningen har også skapt mye forvirring og usikkerhet blant studentene. De fleste fagene ved IF brukte mye energi på frustrasjon over prosessen, og til dels også til aktivt å protestere mot og motarbeide den. IF framholder at fagmiljøene selv er best i stand til å vurdere utvikling av fagets utdanningstilbud, og at eventuelle omlegginger og fagutvikling må komme fra faget selv.

Alternativer til tradisjonell klasseromsundervisning var et tema i HF2018. IF har lenge vært opptatt av dette, og flere fag var i gang med å utvikle undervisningsformer med fokus på studentaktiv læring og digitalisering før oppstart av prosjektet. HF2018 kan likevel ha bidratt til større bevissthet rundt alternative undervisningsformer. Videre har fellesemnene ført til noe mer kontakt på undervisningssiden på tvers av fag. IF finner det også positivt at alle fagene fikk en gjennomgang av egen emneportefølje og større innblikk i studietilbudet i andre fag, men i tråd med sentrale vedtak skulle en slik revisjon gjennomføres uansett som ledd i arbeidet med utdanningskvalitet. IF understreker derfor at den positive effekten ikke kan tillegges HF2018 alene.

Med hensyn til negative effekter er det lite som tyder på redusert ressursbruk på de små fagene. De ansatte bruker mer tid på forberedelser og etterarbeid for å kompensere for tapte kontakttimer med studentene, og dette arbeidet vil trolig ikke synes i arbeidstidsregnskap og vurderinger av samlet ressursutnyttelse. IF frykter derfor at redusert ressursbruk kan bli brukt som argument for at de små fagene ikke trenger flere stillinger til tross for redusert kvalitet.

IF mener for øvrig at det er for tidlig å evaluere eventuelle positive eller negative effekter for studietilbudet på generelt grunnlag siden omleggingen trådte i kraft fra og med inneværende semester. Instituttet er imidlertid redd for at kuttene i språk- og fagspesifikke emner kan ha negative konsekvenser for rekrutteringen.

IF sier avslutningsvis at HF2018 på flere måter har bidratt til et mer tverrfaglig studietilbud og derved medvirket til å nå HF's mål på dette området. Prosjektet har i tillegg medført sterkere kontakt på tvers av fagmiljøene ved IF, og også nærmere dialog med aktuelle fagmiljøer ved LLE og AHKR. Det framholdes imidlertid at tverrfagligheten, slik den ble pålagt i HF2018, kan bidra til å svekke studiekvaliteten i fremmedspråkene.

LLE sendte ut bestillingen fra fakultetet til alle fagmiljøene, men bare de tre fagmiljøene som har gjennomført de største endringene som følge av HF2018-prosessen, nordisk språk, nordisk litteratur og norsk som andrespråk, har kommet med tilbakemelding. LLE har ikke utarbeidet et felles høringssvar fra instituttet.

Med delvis unntak av norrøn filologi har nordiskmiljøet fulgt opp vedtaket i fakultetsstyret. Emneporteføljen på 200- og 300-nivå er kraftig nedskåret. Planlagte fellesemner mellom nordisk litteratur og allmenn litteraturvitenskap er igangsatt, men foreløpig uten de helt store innsparings- eller synergieffektene. Undervisningsmengden på grunnivå i nordisk litteratur er betydelig redusert. Grunnemnene i nordisk språk og norsk som andrespråk er slått sammen til ett fellesemne, og bachelorprogrammene i nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk har nå to fellesemner. Det arbeides med tettere integrering av nordisk og norsk som andrespråk uten at det er planer om å opprette felles program. Bachelorprogrammet i nordisk språk og litteratur skal i tillegg velge inn et emne fra norsk som andrespråk, norrøn filologi, retorikk eller islandsk. Videre har bachelor/master i nordisk språk og litteratur fellesemner med erfaringsbasert master i undervisning med fordypning i norsk. Master i nordisk språk og litteratur har også et fellesemne med masterprogrammet i norrøn filologi og kan i tillegg velge inn et emne fra norrønt. Det er opprettet et felles programstyre for alle programmene i nordiske fag: to årsstudier, tre bachelorprogram, fire master-/lektorprogram, SAS, Fjernord, Prisme KfK.

HF2018-prosessen blir opplevd som dårlig gjennomtenkt fra starten. En underliggende faglig begrunnelse manglet, eller ble meget svakt kommunisert. Det reelle målet syntes å være innsparing, men sparingspotensialet var avgrenset så lenge studietilbudet skulle opprettholdes. Fokuset på arbeidskrevende omdanning av program til studieretninger og fellesemner mellom studieretningene medførte vage studieplaner og svekket faglig innhold. Dette ble påpekt av en rekke fagmiljøer uten at innvendingene ble tatt til følge. Styrken med prosessen var at den var åpen med mange allmøter og mulighet for å komme med innspill.

Ved LLE er effekten av HF2018 et redusert studietilbud i nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk. Det er positivt at lektorutdanningen nå har fått et obligatorisk emne i norsk som andrespråk, men flytting av emnet for tilpassing til lektorløpet byr på organisatoriske utfordringer og kan være faglig uheldig for studenter på studieprogrammene i norsk som andrespråk. Sammenslåing av grunnemnene i nordisk språk og norsk som andrespråk vil trolig ha en faglig positiv effekt. Nedskjæringen i emneporteføljen på 200- og 300-nivå har imidlertid svekket den faglige bredden i programmene. Med hensyn til ressursutnyttelse har det som på papiret ser ut som innsparinger, i praksis vist seg å føre til andre typer merarbeid. Det blir imidlertid framhevet at HF2018 var en god anledning til å tenke gjennom helheten i programmene, men selve prosessen var ressurskrevende. Det påpekes at i likhet med rent toppstyrte endringsprosesser generelt var prosessen frustrasjonsutløsende for fagmiljøet.

Dekanens kommentarer

FOF, SKOK og SVT har ikke besvart henvendelsen fra fakultetet. Disse enhetene har i liten grad vært direkte berørt av arbeidet med HF2018. Det kunne imidlertid ha vært ønskelig med en tilbakemelding for å få et mer eksternt blikk.

AHKR og IF har gjennomgått emneporteføljen og opprettet planlagte fellesemner. Det nye fellesemnet på bachelornivå mellom kulturvitenskap og historie er imidlertid ikke obligatorisk for noen av fagene og vil heller ikke bli jevnlig tilbudt. IF har gjort flere konkrete grep, men er kritiske til prosessen. LLE har ikke utarbeidet et sammenfattet svar, men har videresendt tilbakemeldinger fra nordisk språk, nordisk litteratur og norsk som andrespråk, som ifølge instituttet er de miljøene som har gjennomført de største endringene. Kunsthistorie, klassisk, teatervitenskap og digital kultur er ikke omtalt i tilbakemeldingen fra LLE, selv om disse fagene var ment å inngå i de studieprogrammene som ville ha vært sterkest berørt av HF2018, med flere fellesemner. Den manglende tilbakemeldingen om og fra fagene kan tyde på at vedtaket i fakultetsstyret ikke er fulgt opp.

Instituttene har funnet det nyttig at de i tilknytning til HF2018 er blitt tvunget til å gå gjennom emneportefølje og studieprogram og tenke mer helhetlig rundt tilbudet. Det er imidlertid delte meninger om tverrfaglige program siden de er arbeidskrevende og møter organisatoriske hindringer. Tilbakemeldingene viser at tanken om å etablere et godt studietilbud med tverrfaglighet i bunn ikke er tydelig nok kommunisert ut til grunnenhetene. HF2018 er blitt oppfattet som et toppstyrt prosjekt med hovedformål å spare ressurser, og dette har utløst

frustrasjon og usikkerhet i fagmiljøene. Det blir også pekt på manglende respons på faglige innvendinger og innspill fra grunnplanet.

Slik dekanen ser det, er en gevinst med HF2018-prosessen at alle studieprogrammene og emneporteføljene er gjennomgått og at emneporteføljen i noen tilfeller er bedre tilpasset faktisk tilgjengelige ressurser. Prosessen har også medført tettere samarbeid og kontakt over fag- og instituttgrenser, og derved lagt til rette for mer fellesundervisning og flere fellesemner. Det er imidlertid for tidlig å si noe sikkert om faglige konsekvenser og eventuelle ressursbesparelser. Tilbakemeldingene tyder på en utbredt opplevelse av at HF2018 hadde for dårlig forankring i fagmiljøene og at det var for lite rom for innspill og korrektiver fra grunnplanet underveis. Det ble trolig også avsatt for kort tid til gjennomføring. Prosessen og resultatene etter arbeidet med HF2018 har gitt lærdommer det er viktig å ta med seg i den videre utvikling av fakultetets studieprogrammer.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar saken til orientering.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Institutt for fremmedspråk

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Senter for vitenskapsteori

Referanse

2019/2399-UNU

Dato

13.02.2019

Evaluering av HF2018-prosessen

Høsten 2017 vedtok det sentrale Utdanningsutvalget at de studieprogrammene fakultetet ønsket å etablere som konsekvens av HF2018, ikke kunne opprettes i studieåret 2018/2019.

På denne bakgrunn vedtok fakultetsstyret i møte 05.12.17, S 61/17 (vedlagt), følgende:

- Fakultetsstyret tar Utdanningsutvalgets vedtak i sak 64/17 til etterretning
- Fakultetsstyret viderefører de eksisterende programmene ved HF, med de justeringer som er planlagt i emneporteføljen i forbindelse med HF2018-prosjektet
- HF2018 videreføres som et emneporteføljeprojekt, planlagte fellesemner implementeres, rasjonalisering i emneporteføljen videreføres
- Program med fellesemner anbefales å opprette felles programstyre
- Fakultetet vil støtte miljøer som ønsker å fortsette arbeidet med oppretting av planlagt program
- Fakultetsstyret ber fakultetet om å gjennomføre en evaluering av HF2018-prosessen

I tråd med fakultetsstyrets vedtak skal fakultetet nå gå i gang med evaluering. I den forbindelsen ønsker fakultetet å kartlegge følgende:

- i hvilken grad instituttene har fulgt opp/gjennomført vedtaket med hensyn til
 - justeringer i emneporteføljen planlagt i forbindelse med HF2018
 - implementering av planlagte fellesemner
 - rasjonalisering i emneporteføljen
 - oppretting av felles programstyre for program med fellesemner
 - eventuell videreføring av arbeidet med oppretting av planlagt program
- innspill til selve prosessen knyttet til HF2018
 - svakheter
 - styrker
 - hvordan det fungerte på instituttnivå
 - hva som kunne ha vært gjort på en annen måte
- effekter av HF2018

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- positive effekter knyttet til ressursutnyttelse
 - positive effekter for studietilbud/studiekvalitet
 - negative effekter knyttet til ressurser
 - negative effekter for studietilbud/-studiekvalitet
 - andre effekter (samarbeid m.v.) – positive eller negative
- ifølge «Strategi for det Det humanistiske fakultet 2016-2022» er det et mål at fakultetet skal forvalte og videreutvikle et bredt og tverrfaglig studietilbud
 - i hvilken grad HF2018 har bidratt til å oppnå dette

Merk at vi ber om tilbakemelding **KUN** på de punktene som er relevante for enheten.

Tilbakemeldingsfrist: 03.05.19

Vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Unni Karin Utvik
seniorrådgiver

Det humanistiske fakultet

Referanse

2019/2399-JAHE

Dato

10.05.2019

Svar fra AHKR: Evaluering av HF2018-prosessen

AHKRs oppfølging og gjennomføring av HF2018 som et emneporteføljeprosjekt

Dersom HF-2018-reformen hadde blitt gjennomført i tråd med fakultetsstyrets vedtak (sak 70/16) ville studieprogrammene i historie og kulturvitenskap blitt slått sammen til ett Bachelorprogram i historie og kulturvitenskap med to studieretninger. Bakgrunnen for denne sammenslåingen var at kulturvitenskap, med sine seks stillinger og variable studentsøker tall, ble ansett som et sårbart fag. Et samarbeid med historie skulle gjøre fagtilbudet mer robust ved at et fellesemne (med betegnelsen HIK) skulle bli obligatorisk for studieretningen i kulturvitenskap og et valgemne i historie. AHKR's to resterende fag (arkeologi og religionsvitenskap) skulle ifølge HF-2018 videreføre sine disiplinære studieprogram, men arbeide aktivt for å utrede fellesemner med andre program.

Som en konsekvens av at HF-2018 ble omgjort til et «emneporteføljeprosjekt» og fakultetsstyret vedtok å videreføre de eksisterende programmene (sak 61/17), ble planene for et felles BA-program i historie og kulturvitenskap skrinlagt. AHKR har imidlertid opprettet emnet «HIK117 kulturhistorisk fordypning», som skal være et samarbeidsemne mellom historie og kulturvitenskap. Emnet kan inngå i en spesialisering i kulturvitenskap, og som frie studiepoeng i alle andre grader ved instituttet. Emnet er ikke tenkt som et fast tilbud, men vil gå om våren når ressurs situasjonen tilsier at det er hensiktsmessig. Det er foreløpig ikke tilbudt.

Fagmiljøet i kulturvitenskap var uavhengig av HF-2018 i gang med en større revisjon av Bachelorprogrammet i kulturvitenskap som innebar en kraftig nedskjæring av antall emner, og større satsing på færre, sentrale emner. Strukturen man kom frem til da er nå gjennomført.

AHKR kommer ikke til å opprette et felles programstyre for historie og kulturvitenskap på grunnlag av fellesemnet HIK117. HIK117 vil, på lik linje med instituttets andre tverrfaglige emner (AHKR201, AHKR391, AHKR392, AHKR300, MUSE620 og MUSE621) organiseres

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og
religionsvitenskap
Telefon

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Øysteinsgate 3
Bergen

Saksbehandler
Jan Heiret
55589762

av de involverte fagmiljøene i fellesskap, med undervisningskoordinator som overordnet ansvarlig og UUI som drøftingsorgan.

Som en konsekvens av arbeidet med HF-2018 ble masterprogrammet i arabisk ved IF lagt ned og et formalisert samarbeid mellom IF og AHKR etablert. Dette samarbeidet gjør det mulig for studenter å ta en bachelorgrad i arabisk som samtidig gir en spesialisering i historie. Disse studentene kan så søke opptak på masterstudiet i historie.

AHKR har for øvrig utviklet et detaljert ressursregnskap og er nå i ferd å gjennomgå alle instituttets studieprogrammer for å sikre at de er tilpasset ressursituasjonen.

Om HF2018-prosessen

HF-2018 ble presentert som en omlegging som skulle etablere «flere større og tverrfaglige studieprogrammer». Bakgrunnen var at «[e]nkelte av studieprogrammene baserer seg på små fagmiljø og er dermed sårbare. Noen fagmiljø er under press fordi de har få studenter, andre fordi de har for liten bemanning i forhold til studenttallet. Slikt press kan gå ut over de ansattes arbeidsforhold og tid til forskning, og dermed også føre til redusert studiekvalitet» (<https://www.uib.no/hf/2018>). Det ble samtidig slått fast at endringer i programporteføljen «etter all sannsynlighet» ville få organisatoriske og økonomiske konsekvenser. Dermed ble det skapt en usikkerhet i fagmiljøene om hva som var det egentlige formålet med HF-2018-prosessen: skulle de store, flerfaglige programmene etableres for å øke studiekvaliteten, eller var de først og fremst et tiltak for å spare ressurser? Usikkerheten ble ikke mindre av at en utredningen av de organisatoriske og økonomiske konsekvensene av den nye programstrukturen ikke ble utført som en del av arbeidet med å utvikle nye programmer. Studieadministrativt ansatte opplevde dessuten å bli satt i en situasjon der de overfor sine fagmiljøer måtte jobbe for en omlegging de av erfaring visste hadde alvorlige svakheter.

HF-fakultetets strategiske mål om å utvikle et bredt tverrfaglig tilbud er god, og programtilbudet ved fakultetet må være tilpasset ressursituasjonen. HF2018-prosessen bidro dessverre ikke til å nå noen av disse målene.

Vennlig hilsen

Jan Heiret
Instituttleder

Det humanistiske fakultet

Referanse

2019/2399-SISTA

Dato

12.04.2019

Svar fra IF: Evaluering av HF2018-prosessen

Vi viser til brev fra fakultetet, datert 13.02.2019, vedrørende evaluering av HF2018-prosessen.

Ved Institutt for fremmedspråk (IF) har evalueringen blitt drøftet i instituttledelsen, med fagkoordinatorer og studentrepresentantene i UUI og i studieadministrasjonen. Fagkoordinatorene har i tillegg hentet inn synspunkt fra sine kollegaer i fagmiljøene.

På bakgrunn av diskusjonen i UUI 6. mars, la instituttleder frem et forslag til hørings svar for Instituttrådet ved IF 20. mars. Instituttrådet stilte seg enstemmig bak forslaget.

Vedlagt ligger evalueringen fra IF, med svar på punktene vi blir bedt om komme med en tilbakemelding på.

Vennlig hilsen

Åse Johnsen
instituttleder

Synnøve Ones Rosales
undervisningskoordinator

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for fremmedspråk
Telefon

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
HF-bygget, Sydneplassen
7
Bergen

Saksbehandler
Silje Grønner Stang
55589375

Sak 5: Høyring om HF-2018
Institutttrådsmøte 20. mars 2019
Institutt for fremmedspråk
Universitetet i Bergen

Evaluering av HF2018-prosessen – Institutt for fremmedspråk

I tråd med Fakultetsstyrets vedtak i møte 05.12.17, S 61/17, har fakultetet bedt instituttene om å bidra til en evaluering av HF2018-prosessen (eP-sak 2019/2399, datert 13.02.19).

Ved Institutt for fremmedspråk (IF) har evalueringen blitt drøftet i instituttledelsen, med fagkoordinatorer og studentrepresentantene i UUI og i studieadministrasjonen. Fagkoordinatorene har i tillegg hentet inn synspunkt fra sine kollegaer i fagmiljøene. Studieadministrasjonen har diskutert evalueringen i et eget møte og bidro med sine innspill i UUI.

På bakgrunn av diskusjonen i UUI 6. mars ble det utformet et utkast til svar på evalueringen som senere er godkjent av UUI. Utkastet legges frem for Institutttrådet (IR) 20. mars. Et samlet svar fra IF sendes inn til fakultetet etter behandling og vedtak i IR.

Under følger svar fra IF på de konkrete punktene som fakultetet ber om tilbakemelding på:

- *i hvilken grad instituttene har fulgt opp/gjennomført vedtaket med hensyn til*
 - *justeringer i emneporteføljen planlagt i forbindelse med HF2018*
 - *implementering av planlagte fellesemner*
 - *rasjonalisering i emneporteføljen*
 - *oppretting av felles programstyre for program med fellesemner*
 - *eventuell videreføring av arbeidet med oppretting av planlagt program*

Ved institutt for fremmedspråk ble alle studieplanene og hele emneporteføljen gjennomgått i forbindelse med HF2018. Justeringene som ble vedtatt i forbindelse med HF2018-prosjektet, inkludert opprettelsen av to IF-interne fellesemner, ble implementert i sin helhet fra og med vårsemesteret 2019. Fellesemnene som er opprettet er ett emne på 200-nivå, [LITTIF200](#) «Litteraturteori» (5 stp), som går første gang inneværende semester, og ett emne på 100-nivå, [SEK100](#) «Samanliknande europeiske kulturstudium» (10 stp) som skal gå første gang høsten 2019. Begge emnene inngår som obligatoriske emner på fransk, italiensk, russisk og tysk. LITTIF200 ble innført for kull 2017. Øvrige omlegginger i studie og emneplaner, både på bachelor og masternivå, ble implementert for kullet som ble tatt opp høsten 2018. For fagene japansk og kinesisk er det inngått et samarbeid om emnene de nyopprettede emnene EAS250 «Bacheloroppgåve i japansk» og EAS251 «Bacheloroppgåve i kinesisk», hvor deler av undervisningen er felles for emnene. Emnene undervises fra og med våren 2020.

Fellesemnene innebærer en rasjonalisering i emneporteføljen til fagene fransk, italiensk, russisk og tysk, ettersom fellesemnene inngår som obligatoriske emner i spesialiseringen og erstatter tidligere språk- og fagspesifikke emner. Arabisk har også måttet redusere emnetilbudet på 200-nivå, hvilket innebærer at HIM250 «Bacheloroppgåve i Midtaustens historie» (15 stp.) nå inngår som obligatorisk del av 200-nivået i bachelorprogrammet i arabisk. Denne reduksjonen av egne språk- og fagspesifikke emner i spesialiseringen ved IF oppleves imidlertid å ha svekket kvaliteten på programmene, særlig med tanke på utviklingen av studentenes språkferdigheter.

En alvorlig og negativ konsekvens av HF2018 er at masterprogrammet i arabisk ble lagt ned. Dette til tross for at resten av HF2018-prosjektet ble skrinlagt.

Det er ikke opprettet felles programstyrer for programmene med fellesemner, men det er utarbeidet en fast rulleringsplan for emneansvaret på de to fellesemnene. Vedtak om endringer i emnebeskrivelsene for fellesemnene behandles ellers i UUI.

Ved institutt for fremmedspråk er det ingen interesse for eller planer om å videreføre arbeidet med oppretting av programmene som var foreslått opprettet i forbindelse med HF2018.

- *innspill til selve prosessen knyttet til HF2018*
 - *svakheter*
 - *styrker*
 - *hvordan det fungerte på instituttnivå*
 - *hva som kunne ha vært gjort på en annen måte*

Både fagmiljø, studentrepresentanter og studieadministrasjon har i forbindelse med evalueringen av HF2018 pekt på en rekke svakheter, både når det gjelder HF2018-prosjektet som helhet og til prosessen slik den ble gjennomført fra fakultetets side. Det var aldri et ønske fra noen av fagmiljøene ved IF å legge ned dagens disiplinbaserte program til erstatning for nye, tverrfaglige program. Prosjektet ble i stor grad opplevd som toppstyrt, lite demokratisk og uoversiktlig. Flere av fagmiljøene reagerer på at prosjektet fra fakultetets side i stor grad ble framstilt som et studiekvalitetsprosjekt, mens man i bunn og grunn opplevde at det først og fremst handlet om å spare ressurser. Faglighet synes å ha blitt mer og mer underordnet etter hvert som prosjektet utviklet seg.

Flere av de små fagene ved IF mener å ha blitt mest skadelidende i HF2018-prosessen, siden det etter hvert ble klart at de største fagene fikk stå utenfor de planlagte fellesprogrammene og dermed i større grad fikk planlegge egne endringer i emneportefølje og ressursbruk. Man opplevde videre at det ikke ble tatt tilstrekkelig hensyn til at de fjerne fremmedspråkene, som starter fra null, har et større ressursbehov enn andre fag der studentene har solide forkunnskaper. Flere peker videre på at tall og statistikk ble brukt på en unyansert måte. Den antatte innsparingseffekten som ble hevdet skulle komme som et resultat av HF2018 ble aldri dokumentert.

Fra studieadministrativ side ble det uttrykt bekymring for det økte koordineringsbehovet som en omlegging av studieprogrammene ville ha ført med seg. Erfaringer med tidligere,

tverrfaglige studieprogram viser at disse er administrativt krevende, noe som også ble vektlagt da man i sin tid gikk over til dagens disiplinbaserte program. Studiekonsulentenes innvendinger mot å opprette nye, tverrfaglige studieprogram i høringsvaret fra IF, datert 24.11.2016, ble ikke besvart fra fakultetets side. Det var også uklarerheter knyttet til bruk av felles maler for emne- og studieplaner. Det ble fra administrasjonens side etterspurt en større grad av koordinering og utarbeidelse av standardformuleringer fra fakultetets side. Dette kunne spart instituttene for mye arbeid, men kom aldri.

Studentene uttrykker at HF2018-prosessen skapte mye forvirring. Man var tatt opp på et studieprogram med et visst innhold, men ble usikker på hvilke endringer som kom til å komme i løpet av studieløpet og hvilke konsekvenser dette ville få for studentenes utdanning. Studentene uttrykte også bekymring under selve prosessen i 2017, og foretok bl.a. en spørreundersøkelse blant engelskstudentene 30.01.2017 der et svært negativt syn på de forespeilte forandringene kom frem.

De fleste fagene ved IF opplevde at mye energi ble brukt til frustrasjon over prosessen og til dels også til aktivt å protestere mot og motarbeide den. Dette er tid og energi som man gir uttrykk for at kunne ha vært investert i positiv innsats for å heve kvaliteten på studietilbudet og kanskje også rasjonalisere dette. Fagene ved IF uttrykker at fagmiljøene selv er de som er best i stand til å vurdere hvordan man skal utvikle fagets utdanningstilbud. Det er derfor svært viktig at man tar lærdom av HF2018-prosessen og ikke setter i gang et tilsvarende prosjekt i fremtiden. Eventuelle omlegginger og fagutvikling må komme fra fagene selv, og ikke som direktiv ovenfra.

- *effekter av HF2018*
 - *positive effekter knyttet til ressursutnyttelse*
 - *positive effekter for studietilbud/studiekvalitet*
 - *negative effekter knyttet til ressurser*
 - *negative effekter for studietilbud/-studiekvalitet*
 - *andre effekter (samarbeid m.v.) – positive eller negative*

I arbeidet med instituttets strategi- og tiltaksplan ble det allerede i 2015 satt fokus på alternativer til tradisjonell klasseromsundervisning ved instituttet. Dette ble også tematisert i HF2018 og flere av fagene utviklet sine undervisningsformer og satte ekstra fokus på studentaktive læringsformer og digitalisering. Dette var imidlertid en prosess som var i god gang ved IF før HF2018. En positiv effekt kan likevel ha vært at fagene har blitt mer bevisste på alternative undervisningsformer. De nå etablerte fellesemnene medfører ellers noe mer kontakt på tvers av fagene på undervisningssiden.

En annen ting som blir trukket frem som positivt i forbindelse med HF2018 er at alle fagene fikk en gjennomgang av egen emneportefølje og større innblikk i andre emners studietilbud. Dette var imidlertid et arbeid som skulle gjøres av alle studieprogram ved UiB, uavhengig av HF2018-prosessen. I tråd med vedtak i det sentrale Utdanningsutvalget ble alle studieprogram ved UiB bedt om å foreta en revisjon som et ledd i arbeidet med utdanningskvalitet (eP-sak 16/4587), med særlig fokus på læringsutbyttebeskrivelsene og en kvalitetssikring av sammenhengen mellom læringsutbyttet, undervisnings- og

vurderingsformer. Med andre ord kan man ikke gi HF2018 alene æren for denne positive effekten.

Når det gjelder de negative effektene til ressurser og studiekvalitet, særlig på de små fagene, peker ett av fagene på at det er lite som tyder på at fagets samlede ressursbruk har gått nevneverdig ned, eller vil gjøre det i uoverskuelig fremtid. I og med at flere av fagene nå tilbyr færre fagspesifikke studiepoeng og færre undervisningstimer enn før, bruker de ansatte langt mer tid på forberedelser og etterarbeid for å kompensere for tapte kontakttimer med studentene. Dette er arbeid som trolig ikke vil være synlig verken i timeregnskap eller vurderinger av samlet ressursutnyttelse. Det skaper en frykt for at redusert ressursbruk kan bli brukt som argument for at de små fagene ikke trenger flere stillinger, uten å ta hensyn til at kvaliteten er svekket.

Det for øvrig for tidlig å evaluere eventuelle positive eller negative effekter i studietilbudet mer generelt, i og med at omleggingen først trådte i kraft fra og med inneværende semester, våren 2019. Man er imidlertid redd for at kuttene i de språk- og fagspesifikke emnene kan slå dårlig ut med tanke på rekruttering til fagene, og at studentene heller velger andre utdanningsinstitusjoner hvor de får et bredere tilbud.

- *ifølge «Strategi for det Det humanistiske fakultet 2016-2022» er det et mål at fakultetet skal forvalte og videreutvikle et bredt og tverrfaglig studietilbud*
 - *i hvilken grad HF2018 har bidratt til å oppnå dette*

HF2018 førte ikke bare til sterkere kontakt på tvers av flere av fagmiljøene ved IF, men også til kontakt og nærmere dialog med aktuelle fagmiljø på LLE (særlig allmenn litteraturvitenskap og allmenn lingvistikk) og på AHKR (Midtøstenhistorie). Flere av fagene på IF har nå konkrete anbefalinger om valgemenner fra allmenn lingvistikk og allmenn litteratur i studieplaner for masterprogrammene.

For arabisk sin del bidro HF2018 til et tettere og mer formalisert samarbeid med Midtøstenmiljøet på historie. Det er imidlertid viktig å påpeke at innføringen av HIM250 som obligatorisk emne på 200-nivå har ført til et forringet tilbud på arabisk bachelor siden det nå ikke lenger er mulig å skrive bacheloroppgave i arabisk lingvistikk. I tillegg er nedleggingen av masterprogrammet i arabisk er et stort tap for studentene og samfunnet for øvrig.

HF2018 har på flere måter bidratt til et mer tverrfaglig studietilbud. Bekymringen ved IF er imidlertid at dette går på bekostning av studentene ferdigheter med tanke på språkkompetanse og kjennskap til det spesifikke språkområdets litteratur, kultur og historie. Siden alle fag ved IF har en sterk ferdighetskomponent som ideelt sett krever et stort antall kontakttimer og tett oppfølging av studentene, kan tverrfaglighet slik HF2018 påla den, for dette instituttets vedkommende bidra til å svekke studiekvaliteten heller enn å styrke den.

Det humanistiske fakultet

Referanse

2019/2399-SIN

Dato

03.05.2019

Svar frå LLE: Evaluering av HF2018-prosessen

Vi viser til brev datert 13. februar i år der det blir bede om tilbakemelding frå institutta som evaluering av HF2018-prosessen. Brevet blei sendt ut til alle fagmiljø på instituttet, men ved fristens utløp var det berre tre fagmiljø som hadde gitt tilbakemelding, og dette er dei tre fagmiljøa som har gjennomført dei største endringane som følgje av prosessen, nordisk språk, nordisk litteratur og norsk som andrespråk. Desse tilbakemeldingane ligg vedlagt.

Venleg helsing

Anders Fagerjord
instituttleiar

Signe Nilssen
fung. studieleiar

Vedlegg

- 1 NOSP: Evaluering av HF2018-prosessen
- 2 NOLI: Evaluering av HF2018-prosessen
- 3 NORAN: Evaluering av HF2018-prosessen

Dette er eit UiB-internt notat som blir godkjent elektronisk i ePhorte

Institutt for lingvistiske, litterære og
estetiske studium
Telefon 55582400

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplassen 7
Bergen

Sakshandsamar
Signe Nilssen
55588823

Evaluering av HF2018-prosessen

Frå nordisk språk

Fagkoordinator Torodd Kinn

25.04.2019

Saka har dessverre blitt gløymd, så ho har ikkje blitt diskutert i fagmiljøet på nordisk språk. Derfor svarar eg som fagkoordinator. Ettersom eg leia HF2018-arbeidet for dei nordiske faga, kjenner eg prosessen og resultatane godt. Men eventuelle synspunkt i fagmiljøa på mi leiing av arbeidet kjem då dessverre ikkje fram i denne tilbakemeldinga.

Oppfølging og gjennomføring

På nordisk er intensjonane følgde opp, med eit delvis unntak for norrøn filologi.

Nordisk språk og litteratur har skore kraftig ned i emneporteføljen på 200- og 300-nivå. Vi har dessutan slått saman to NOSP- og NORAN-grunnemne til eit fellesemne. Vi har lagt ned eit islandskemne. Vi har dessutan fellesemne mellom BA/MA i nordisk og masterprogrammet MAUNOR.

Bachelorprogramma NOLISP og NORAN har 30 stp fellesemne: NOSPAN101 og NOLI102. På bachelorprogrammet i NOLISP skal ein dessutan velje inn eit emne (15 stp) frå NORAN, NOFI, RET eller ISL.

Masterprogramma i NOLISP og NOFI har 15 stp fellesemne. På masterprogrammet i NOLISP kan ein dessutan velje inn eit NOFI-emne (15 stp).

Det var avtalt mellom NOLISP og NOFI at det skulle vere obligatorisk å ta eit ISL-emne i BA-graden i NOFI. Fagkoordinatoren for norrøn filologi trekte i siste liten faget frå denne avtalen utan førehandsvarsel eller diskusjon i fagmiljøa.

Vi har felles programstyre for alle programma i nordiske fag: to årsstudium, tre bachelorprogram, fire master-/lektorprogram, SAS, Fjernord, Prisme, KfK.

Vi har ikkje planar om å opprette felles program, men vi arbeider med tettare integrering av NOSP og NORAN.

Prosessen

Prosessen var dårleg gjennomtenkt frå starten. Det reelle målet var sparing, men sparingspotensialet var avgrensa så lenge studietilboda skulle haldast oppe. Fokuset låg på omdanning av program til studieretningar – reindyrka formelle, men svært arbeidskrevjande omleggingar – og på oppretting av fellesemne mellom studieretningane. Denne strategien måtte uunngåeleg føre til vage studieplanar og svekt fagleg innhald. Dette blei påpeikt av ei rekkje fagmiljø, men fakultetet lytta ikkje. Og det var dei vage studieplanane tilnærma utan samanheng mellom studieretningane som førte til at endringane med rette blei avviste av UiB sentralt.

Effektar

Nordisk språk og litteratur og norsk som andrespråk har redusert studietilbodet. Vi trur at samanslåinga til NOSPAN101 er fagleg positivt, men det er for tidleg å seie noko sikkert. Nedskjeringane på 200- og 300-nivået har svekt den faglege breidda i programma.

Her er noen kjappe responser fra Nordisk litteratur.
Eirik

- ***i hvilken grad instituttene har fulgt opp/gjennomført vedtaket med hensyn til***

o justeringer i emneporteføljen planlagt i forbindelse med HF2018

Nordisk litteratur har – sammen med nordisk språk – gjennomført omfattende justeringer av emneportefølje og -gjennomføring. Blant annet fjernet vi såkalt «dublert» undervisning for emner på grunnnivå, og en rekke emner har gjennomgått grundige revisjoner i denne forbindelse.

o implementering av planlagte fellesemner

Ja og tja: planlagte fellesemner i samarbeid med Allmenn litteraturvitenskap er igangsatt, men foreløpig uten de helt store besparings- eller synergieffektene.

o rasjonalisering i emneporteføljen

Det ble på nordisk litteratur gjennomført en betydelig nedskjæring av undervisningsmengden på grunnnivå, som har ført til færre ordinære forelesninger pr. semester.

- ***innspill til selve prosessen knyttet til HF2018***

o svakheter

Gjennomgående manglet det en underliggende, faglig *begrunnelse* for prosessen. Det er mulig denne eksisterte, men den ble i så fall meget svakt kommunisert.

o styrker

Prosesen var åpen (kanskje *for* åpen), med en lang rekke allmøter. Her var det rom for alle slags innspill (men litt for ofte ble de preget av lokale fortellinger om ressursmangel).

o hva som kunne ha vært gjort på en annen måte

Man kunne med fordel lånt øre til velbegrunnede innvendinger som kom frem i diskusjonene.

- ***effekter av HF2018***

o positive effekter knyttet til ressursutnyttelse

I noen grad har vi oppnådd slike, men det har også vist seg at det som på papiret ser ut som besparelser i praksis viser seg å føre til andre typer merarbeid – å gjerne «dublert» av

undervisning hadde ikke den radikale ressursbesparende effekten enkelte så for seg.

- *positive effekter for studietilbud/studiekvalitet*

Dette var en glimrende anledning til å gjennomtenke helhetene i våre programmer.

- *negative effekter knyttet til ressurser*

Selve prosessen med HF2018 var ressurskrevende og ikke så rent lite frustrasjonsutløsende for fagmiljøet. Rent toppstyrte endringsprosesser er ofte det.

Nokre kommentarar (jf utvalde punkt nedanfor) frå norsk som andrespråk:

—> Negative effektar for studietilbod

Som følge av / i tilknytning til HF 2018 blei det nedlegging av emne og omlegging av emneporteføljen til årsstudiet og bachelor-programmet i norsk som andrespråk

Det er for tidleg å seia noko sikkert om effekten av dette, men ein ser alt konturen av følgjande mogelege negative effektar:

—Både årsstudiet og bachelorprogrammet i norsk som andrespråk har mista den andrespråksorienterte litteratur-komponenten som låg i emnet NORAN115 (emnet blei lagt ned). Årsstudiet har såleis ingen komponent i litteratur og bachelorprogrammet står igjen med 15 studiepoeng i nordisk litteratur etter 1900.

—Emnet NORAN101 er lagt ned og erstatta med fellesemnet NOSPAN101 (fellesemne med nordisk språk). Det er svært positivt at det kjem ein norsk som andrespråk-komponent inn i studietilbodet til nordisk språk, men nedlegging av det spissa norsk som andrespråk-emnet NORAN101 kan vera uheldig for årsstudiet i norsk som andrespråk; særleg for dei studentane som kanskje har norsk i si lærarutdanning frå før, og som tar årsstudiet som tilleggsutdanning.

—Emnet NORAN104 har blitt flytt frå vår til haust-semester for å tilpassa det inn i studieplanen til lektorstudentane, som skal følgja NORAN104 med emnekoden NORAN 204-L. (Det er positivt at lektorstudentane får eit obligatorisk NORAN-emne i utdanninga si, men dette byr på store organisatoriske utfordringar, ettersom lektorstudentane i det gjeldande semesteret har 8 veker praksis. (NORAN104 er svært omfattande og har ifølge emnebeskrivelsen 56 timar undervisning (to dobbelttimar i veka).

—NORAN104 kan seiast å vera grunnpilaren i norsk som andrespråk-porteføljen, og ein merkar alt i noverande semester at det kan vera uheldige faglege konsekvensar av at norsk som andrespråk-studentane ikkje lenger kan ta dette emnet før i andre semester (årsstudium) eller tredje semester (bachelor-programmet).

—Omlegginga av NORAN-emneporteføljen har også ført til redusert «synkronisering» med nettstudiet Prisme. Mange Prisme-studentar valde tidlegare å bygga vidare til 60 studiepoeng med NORAN-emne frå den ordinære porteføljen. HF-2018 omlegginga vanskeleggjer dette.

—> Andre effektar

Det har vore store utfordringar når det gjeld overlappings-problematikk m.m. i overgangen til ny ordning

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 28/19

Møtedato: 18.06.2019

Dato: 04.06.2019

Arkivsaknr: 2018/10246-RAL

Søkertall for studieåret 2019-20

Bakgrunn

Sammenlignet med i fjor har Samordna opptak mottatt 3309 færre søknader i 2019. De store universitetene har nedgang i antall førsteprioritetssøkere, og størst er nedgangen ved UiO, NTNU og UiT. UiB har 116 færre førsteprioritetssøkere enn i toppåret 2018, men har likevel økt sin markedsandel med 0,09.

Søkertallene til grunnstudiene og masterstudiene ved HF holder seg relativt stabile sammenlignet med 2018, men med en svak tilbakegang. Søkertallene til PPU viser en forventet nedgang.

Lektorutdanningene ved HF har fremdeles svært gode søkertall, og lektorutdanningen i engelsk og historie er på UiBs ti på topp for antall førsteprioritetssøkere per studieplass, med 4,9 søkere per studieplass.

Bachelorprogrammene har samlet sett en tilbakegang i førsteprioritetssøkere på 3 % sammenlignet med i fjor. Hoveddelen av programmene har mindre variasjoner sammenlignet med i fjor. Bachelor i spansk, engelsk, tysk og kjønnsstudier har en markant nedgang, mens arabisk, digital kultur, filosofi, nordisk og norsk som andrespråk har tydelig økning.

Lektorutdanningene har samlet sett en nedgang i søkertallene på 5 % fra 2018 til 2019. Nedgangen viser seg tallmessig størst på lektorutdanningen i engelsk og i historie, men også tysk har en tilbakegang. Søkertallene til engelsk og historie er imidlertid fremdeles så høye at nedgangen ikke vil gi seg utslag i færre studenter. Her må det imidlertid bemerkes at lektorutdanningen i engelsk i år har utlyst 14 studieplasser i stedet for 22 som i fjor. Dette skyldes at spansk er innlemmet som ny studieretning på lektorutdanningen i fremmedspråk. Spansk studieretning er opprettet uten tilførsel av nye studieplasser til HF, og rammen på 10 studieplasser til spansk er dermed tatt fra den totale rammen på 32 plasser på lektorprogrammet i fremmedspråk (engelsk, fransk, tysk, spansk).

Årsstudiene har samlet sett en nedgang i førsteprioritetssøkere på 2 %. Det er tydelig økning i søkertallene til årsstudium i engelsk, filosofi og fransk, mens det er en merkbar tilbakegang for kjønn, seksualitet og mangfold, kunsthistorie og religionsvitenskap. Til 218 plasser på årsstudiene tok vi i fjor opp ca. 350 studenter, altså en vesentlig overbooking. Samtidig er frafallet stort for årsstudiene (fra høst 2018 til vår 2019 er frafallet 22 %).

Søkertall i Samordna opptak (NOM), studieåret 2019-2020:

STUDIEPROGRAM	Studieplasser	1. pri 2018	1. pri 2019	Endring
Bachelorprogram i arabisk	15	33	44	11
Bachelorprogram i arkeologi	40	67	69	2
Bachelorprogram i digital kultur	55	48	61	13
Bachelorprogram i engelsk	65	98	57	-41
Bachelorprogram i filosofi	40	45	55	10
Bachelorprogram i fransk	10	17	16	-1
Bachelorprogram i historie	115	136	130	-6
Bachelorprogram i italiensk	10	11	11	0
Bachelorprogram i japansk	30	86	82	-4
Bachelorprogram i kinesisk	20	30	34	4
Bachelorprogram i kjønnsstudier	15	19	14	-5
Bachelorprogram i klassisk filologi	10	4	6	2
Bachelorprogram i kulturvitenskap	20	23	22	-1
Bachelorprogram i kunsthistorie	35	34	34	0
Bachelorprogram i litteraturvitenskap	45	48	44	-4
Bachelorprogram i nordisk språk og litteratur	30	16	20	4
Bachelorprogram i norrøn filologi	5	3	5	2
Bachelorprogram i norsk som andrespråk	10	17	20	3
Bachelorprogram i religionsvitenskap	27	11	16	5
Bachelorprogram i retorikk	15	16	15	-1
Bachelorprogram i russisk	15	18	20	2
Bachelorprogram i spansk språk og latinamerikastudium	30	38	23	-15
Bachelorprogram i språkvitenskap	15	24	24	0
Bachelorprogram i teatervitenskap	15	29	27	-2
Bachelorprogram i tysk	10	9	5	-4
Sum Bachelorprogram	697	880	854	-26
Lektorutdanning med master i engelsk	14	90	69	-21
Lektorutdanning med master i fransk	4	3	6	3
Lektorutdanning med master i spansk	10		15	15
Lektorutdanning med master i tysk	4	11	6	-5
Lektorutdanning med master i historie	20	114	98	-16
Lektorutdanning med master i religionsvitenskap	20	30	30	0
Lektorutdanning med master i nordisk	28	47	55	8
Sum lektorutdanning	100	295	279	-16
Årsstudium i engelsk	24	56	73	17
Årsstudium i filosofi	15	20	40	20
Årsstudium i fransk	8	15	22	7
Årsstudium i historie	40	109	100	-9
Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold	15	51	34	-17
Årsstudium i kunsthistorie	30	69	52	-17
Årsstudium i nordisk	35	59	62	3
Årsstudium i norsk som andrespråk	13	43	38	-5
Årsstudium i religionsvitenskap	20	41	29	-12
Årsstudium i spansk språk og latinamerikastudier	10	20	22	2
Årsstudium i tysk	8	10	9	-1
Sum årsstudier	218	493	481	-12

Sum alle HF	1015	1668	1614	-54
--------------------	------	------	------	-----

Gjennomføringen av NOM-opptaket

Opptaket gjennomføres ved at vi sender ut tilbudstall på det enkelte program som i ulik, men til dels stor grad overgår antall studieplasser. Antall tilbud fastsettes på bakgrunn av statistikk over opptaket fra tidligere år, som viser andel ja-svar av de som får tilbud og andel møtt av de som får tilbud.

De fleste program ved HF har kapasitet til å gi tilbud til alle kvalifiserte søkere¹, og dette har også vært praksis de siste årene. Noen bachelorprogram og lektorløp har imidlertid vesentlig flere søkere enn plasser. For disse programmene må det vurderes individuelt om det er mulig å ta opp flere studenter enn antall studieplasser og i tilfelle hvor mange. I 2018 var det kun ved BA i japansk, BA i digital kultur, BA i arkeologi og lektorutdanningene med engelsk, historie, religionsvitenskap at ikke alle søkere fikk tilbud om studieplass.

Ved opptak til lektorutdanningene må det tas hensyn til tilgjengelige praksisplasser i skolen, kapasiteten i fagmiljøene ved HF og i pedagogiskmiljøet ved Det psykologiske fakultet. HF har dialog med Det psykologiske fakultet.

Masterprogrammene

HF har 214 toårige masterstudieplasser utlyst i 2019. Vi har en samlet nedgang i førsteprioritetssøkere på 27. Det er en klar tilbakegang i forhold til 2018 på filosofi, kunsthistorie, kulturvitenskap og spansk språk og latinamerikastudier. Vi ser at de to erfaringsbaserte masterprogrammene i undervisning har fått vesentlig bedre søkertall enn de siste år.

Fakultetet har suppleringsopptak til masterprogrammene om våren, slik at det totale søkertallet for studieåret 2019-20 først er kjent våren 2020.

Masteropptaket ved UiB er sentralisert slik at det fra 2019 er Studieadministrativ avdeling som behandler søkerne og har ansvar for opptaket. Det er videre signalisert at masteropptaket vil bli samordnet nasjonalt i løpet av nærmeste par år på samme måte som opptaket til grunnstudier, og sentraliseringen ved UiB er en forberedelse til den nasjonale samordningen.

Studieprogram	Studieplasser	1. pri 2018	1. pri 2019	Endring
Erfaringsbasert master i undervisning med fordypning i engelsk	10		22	22
Erfaringsbasert master i undervisning med fordypning i norsk	10	13	28	15
Masterprogram i allmenn litteraturvitenskap	15	21	20	-1
Masterprogram i arkeologi	12	19	21	2
Masterprogram i digital kultur	9	21	22	1
Masterprogram i engelsk	20	59	51	-8
Masterprogram i filosofi	15	26	9	-17
Masterprogram i fransk	5	9	6	-3
Masterprogram i gresk	2			0
Masterprogram i historie	30	83	92	9
Masterprogram i italiensk	3		6	6
Masterprogram i kulturvitenskap	8	21	5	-16
Masterprogram i kunsthistorie	12	23	12	-11
Masterprogram i latin	2		1	1

¹ Dvs. søkere med generell studiekompetanse.

Masterprogram i lingvistikk	8	14	14	0
Masterprogram i nordisk språk og litteratur	15	30	26	-4
Masterprogram i norrøn filologi	5	3	1	-2
Masterprogram i religionsvitenskap	10	18	17	-1
Masterprogram i russisk	5	6	4	-2
Masterprogram i spansk og latinamerikastudier	10	23	9	-14
Masterprogram i teatervitenskap	5	17	12	-5
Masterprogram i tysk	3	4	5	1
	214	410	383	-27

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

Søkertallene til HFers didaktikktilbud i PPU hadde en samlet økning på 75 % fra 2017-2018, noe som utgjorde en betydelig faglig og logistisk utfordring både med tanke på undervisning og praksisavvikling. En viktig årsak til økningen var at 2018 var siste år uten krav om mastergrad for opptak til PPU. Det var også året for innføring av ettfagsmodell i PPU, og dette kan ha påvirket søkertallene, i tillegg til hvor mange av søkerne som ble vurdert som kvalifisert for opptak.

Hvis vi sammenligner med 2017, ser vi at det i 2019 er en nedgang på samlet sett 44 % i søkertallene til PPU-tilbudene ved HF.

Søkertall til HFers didaktikktilbud i PPU 2017-2019

PPU-didaktikkfag	2017	2018	Økning 2017-18	2019	Nedgang 2017-19
Didaktikk - Tysk	14	18	29 %	9	36 %
Didaktikk - Fransk	17	24	41 %	13	24 %
Didaktikk - Norsk som andrespråk	25	37	48 %	12	52 %
Didaktikk - Filosofi	18	38	111 %	14	22 %
Didaktikk - Spansk	33	53	61 %	19	42 %
Didaktikk - Norsk	69	123	78 %	35	49 %
Didaktikk - RLE/Religion, livssyn og etikk	92	175	90 %	44	52 %
Didaktikk - Engelsk	112	186	66 %	55	51 %
Didaktikk - Historie	152	256	68 %	66	57 %
	476	831	75 %	267	44 %

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar saken til etterretning.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 29/19

Møtedato: 18.06.2019

Dato: 20.05.2019

Arkivsaksnr: 2019/6169-

ASBSÆ

Orientering til fakultetsstyret om sykefraværet ved Det humanistiske fakultet

Dokument i saken:

1. Rapport presentert i fakultetsstyret 20.05.2014

Bakgrunn

Det er tidligere gitt orienteringer til fakultetsstyret om sykefraværet ved Det humanistiske fakultet i 2010, 2012 og 2014.

Det har ikke vært mulig å fremskaffe sykefraværdata lenger tilbake enn til 2015. På grunn av bytte av fagsystemer er to ulike fagsystemer benyttet til å fremhente sykefraværdata. De to systemene gir ikke identiske data, men forskjellene er små. Data fra 2015 er bare tilgjengelig i det gamle fagsystemet, mens det nye fagsystemet gir data tilbake til 2016.

I de tabellene i denne rapporten som ikke inneholder data lenger tilbake enn til 2016, er dette fordi relevant data for 2015 ikke er tilgjengelig for oss.

Dataene som er brukt inneholder informasjon om sykefraværprosent (sykefraværtdagsverk i prosent av avtalte dagsverk) fordelt på enhet, kjønn, alder og stillingskode. De enkelte stillingskodene er i denne rapporten slått sammen, slik at det her skilles mellom vitenskapelig ansatte, administrativt ansatte og stipendiater.

Omtalt sykefravær er både egenmeldt og legemeldt fravær, unntatt der det er spesifisert.

Ansattdata

Tabellen under viser alders- og kjønnssammensetning blant administrativt ansatte, vitenskapelig ansatte og stipendiater i april 2019.

Administrative			
	Antall	Andel	Medianalder
Kvinner	73	0,76	46
Menn	23	0,24	42
Samlet	96	1,00	45

Vitenskapelige			
	Antall	Andel	Medianalder
Kvinner	166	0,49	47
Menn	176	0,51	49
Samlet	342	1,00	48
Vitenskapelige inkl. dekan, instituttleder, vit. ass, osv.			

Stipendiater			
	Antall	Andel	Medianalder
Kvinner	50	0,59	34
Menn	35	0,41	32
Samlet	85	1,00	33

Samlet sett var det 523 ansatte ved Det humanistiske fakultet ved inngangen til april 2019. Tallene inkluderer ansatte i deltidsstillinger og bistillinger. Antallet årsverk er derfor noe lavere enn antallet ansatte, særlig blant vitenskapelig ansatte. Blant stipendiatene jobber det store flertallet i full stilling, og det er derfor små forskjeller mellom antall ansatte og antall årsverk.

En oversikt

Tabellen under viser sykefraværet i prosent ved Det humanistiske fakultet og ved Universitetet i Bergen.

Sykefraværet ved HF og UiB				
	2015	2016	2017	2018
HF	4,28	3,88	4,71	4,52
UiB	3,89	3,84	4,07	3,68

Sykefraværet ved Det humanistiske fakultet har i gjennomsnitt vært knapt 0,5 prosentpoeng høyere enn sykefraværet ved Universitetet i Bergen i perioden.

Ansattgruppe og sykefravær

Tabellen under viser sykefraværet i prosent blant vitenskapelige, administrative og stipendiater.

Ansattgruppe og sykefravær					
	2015	2016	2017	2018	Gjennomsnitt
Vitenskapelige	2,4	2,6	2,95	2,6	2,64
Administrative	8,12	5,24	7,77	8,41	7,39
Stipendiater	6,33	6,96	7,23	7,14	6,92

Sykefraværet blant vitenskapelig ansatte er meget lavt sammenlignet med sykefraværet blant administrativt ansatte og stipendiater. Dette er velkjent fra tidligere, og er ikke et fenomen som er særskilt for Det humanistiske fakultet. Det antas at det er en underrapportering av sykefravær blant de vitenskapelige ansatte.

Det er mulig at deler av forskjellene i sykefravær mellom ansattgruppene kan forklares med gruppenes kjønns- og alderssammensetning. Det er også forskjeller i ansattgruppenes fleksibilitet når det gjelder arbeidstid og arbeidssted, noe som også kan ha påvirkning på sykefraværet.

Enhet og sykefravær

Tabellen under viser det samlede sykefraværet per enhet.

Enhet og sykefravær				
Enhet	2015	2016	2017	2018
Fakadm	5,18	3,46	7,81	5,41
IF	3,44	4	3,28	3,68
LLE	4,75	4,8	4,42	5,15
AHKR	3,82	3,11	4,55	4,58
FOF	3,01	2,62	3,73	3,47
SKOK	2,08	4,58	8,8	5,59
SVT	7,47	3,44	8,05	5,49

Det er ikke store forskjeller i det totale sykefraværet mellom enhetene, men det er store variasjoner mellom enhetene når det gjelder de administrative ansatte. Det er ved flere enheter få administrative ansatte og sykefraværet på enkelte ansatte blir lett identifiserbart. Derfor vises ikke tallene her. Fakultetsadministrasjonen har kun administrative ansatte, og det er derfor forventet at statistikken viser et høyere fravær for denne avdelingen. Institutt for filosofi og førstesemesterstudier er den enheten som samlet har lavest sykefravær i perioden. Det er også naturlig at det er større variasjoner i sykefraværet ved SVT og SKOK enn ved de øvrige enhetene, da dette er enheter med forholdsvis få ansatte.

Kjønn og sykefravær

Tabellene under viser sykefraværet fordelt på kvinner og menn blant de ulike ansattgruppene.

Vitenskapelige				
	2016	2017	2018	Gjennomsnitt
Kvinner	3,7	4,46	3,91	4,02
Menn	1,87	1,86	1,56	1,76

Administrative				
	2016	2017	2018	Gjennomsnitt
Kvinner	6,05	8,18	10,38	8,20
Menn	2,45	6,58	2,77	3,93

Stipendiater				
Kvinner	8,37	9,98	9,81	9,39
Menn	4,91	2,53	3,48	3,64

I sammenlignbare sektorer (undervisning og offentlig administrasjon) har sykefraværet i samme periode vært 85-90 % høyere blant kvinner enn blant menn (kilde: SSB). Forskjellen i sykefraværet mellom kvinner og menn har ved Det humanistiske fakultet vært noe større enn i sektoren for øvrig.

Noe av forskjellen i sykefraværet mellom kvinner og menn, særlig blant stipendiater, som ofte er unge, kan trolig forklares med svangerskapsrelatert sykefravær.

Egenmeldt sykefravær

Egenmeldt sykefravær			
	2016	2017	2018
Vitenskapelige	0,37	0,31	0,28
Administrative	1,84	2,32	2,31
Stipendiater	2,2	2,61	2,03

Nasjonalt er det egenmeldte sykefraværet normalt rett under 1 % (kilde: SSB). Blant administrative ansatte og stipendiater har det egenmeldte fraværet i gjennomsnitt vært rett over 2 % i perioden. Blant vitenskapelig ansatte er det egenmeldte sykefraværet stabilt meget lavt.

Universitetet i Bergen er en IA-bedrift, noe som har gitt de ansatte utvidet rett til bruk av egenmeldingsdager. Dette kan forklare hvorfor det egenmeldte sykefraværet blant administrative ansatte og stipendiater er høyt sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet. Egenmeldt fravær erstatter til en viss grad behovet for sykmelding fra lege.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret tar informasjon om sykefraværet ved Det humanistiske fakultet til orientering.

Jørgen Magnus Sejersted
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 02.05.2014

Styresak: 35/14

Arkivsaksnr: 2014/4638-ARSE

Møtedato: 20.05.2014

Orientering til fakultetsstyret om sykefraværet ved HF

1. Dokumenter i saken:

1. Rapport presentert i fakultetsstyret 21.2.2012
2. Rapport presentert i fakultetsstyret 12.10.2010

2. Bakgrunn

Det er i 2010 og 2012 gitt orienteringer til fakultetsstyret om sykefraværet ved fakultetet. Denne fremstillingen er bygget opp på samme måte som de tidligere orienteringssakene. I orienteringen har vi denne gangen også med en oversikt som viser fraværet ved HF fordelt på 3 ansattgrupper.

Datagrunnlaget er hentet fra flere kilder. Data om legemeldt fravær i første del av orienteringen er hentet fra sykefraværstatistikk levert fra Nav. Tilgang til disse dataene er en del av IA-samarbeidet. Data om sykefravær fordelt på grunnenhetene er hentet fra personalportalen Paga. Fakultetsnivået er det laveste organisasjonsnivå som er registrert i foretaksregisteret som Nav bygger sin statistikk på.

I oversiktene har vi gjennomgående bygget på kvartalstall og mer unntaksvis totaltall for år. Bakgrunnen for dette er at vi for de fleste forhold ønsker å se utvikling over tid, og da er det vanlig å sammenligne kvartal for kvartal. De ulike kvartalene har sine karakteristika og denne nyansen mister man dersom tallene gjøres om til totaltall pr år. Nav leverer derfor kun kvartalstall. Rapporter i Paga er også normalt organisert kvartalsvis. Vi har også hentet noen data fra SSB og DBH som er anmerket særskilt.

3. Legemeldt sykefravær for hele HF

Tabellene under viser utviklingen for det legemeldte sykefraværet ved HF til og med 4. kvartal 2013. Kilde for tallene er sykefraværshistorikk fra Nav og disse er basert på alle registrerte sykemeldinger fra legene og opplysninger fra arbeidstakerregisteret. Egenmeldinger inngår ikke i disse tallene.

Tabell 1 Totaltall for legemeldt sykefravær HF

Periode/ År	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	3,2	3,2	5,8	3,7	4,4
2. kvartal	2,4	2,0	5,0	3,5	3,6
3. kvartal	3,6	3,8	4,9	4,6	3,6
4. kvartal	4,3	4,4	3,6	3,9	3,1

Det legemeldte fraværet ved HF er lavt i forhold til landsgjennomsnittet. Det fremgår av tabellen at sykefraværet er ganske stabilt, men at fraværet i 2012 og 2013 er noe høyere enn i 2009 og 2010, men likevel lavere enn i 2011 (bortsett fra 4. kvartal).

Undervisningssektoren og samlet statlig forvaltning har et sykefravær som ikke avviker mye fra landsgjennomsnittet. HF har fortsatt et legemeldt sykefravær som er lavere enn disse

referanseverdiene, bortsett fra i 2011 hvor sykefraværet ved HF var høyere enn årene før og etter. Tallene i tabellen under gjelder 3. kvartal.

Tabell 2 Sammenligning sykefravær * data mangler for dette året

Sektor/år	2009	2010	2011	2012	2013
HF	3,6	3,8	4,9	4,6	3,6
Undervisning	*	5,5	5,6	5,5	5,1
Statlig forvaltning	6,3	5,7	5,6	5,4	5,3
Hele landet	6,9	6,1	5,8	5,6	5,4

Vi kan også fra Nav sine tall for legemeldt sykefravær se hvordan fraværet fordeles på alder og kjønn. Disse tallene viser ingen vesentlige trender unntatt tallene for aldersklassen 50-59 år. Her ser vi en klar trend med fallende sykefravær i perioden 2009-2013 for både kvinner og menn, men mest markert for menn. Dette vises i tabell under. Antall personer forteller hvor mange som er ansatt ved HF i aldersgruppen i den aktuelle perioden.

Tabell 3 Sykefravær, menn, aldersgruppe 50-59 år

Periode/ sykefravær (antall personer)	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	5,2 (60)	3,4 (63)	4,8 (56)	1,0 (56)	0,7 (55)
2. kvartal	2,6 (60)	1,5 (58)	3,7 (51)	0,3 (57)	0,0 (54)
3. kvartal	2,7 (62)	2,0 (60)	2,7 (58)	1,2 (57)	0,0 (50)
4. kvartal	5,8 (62)	1,8 (58)	3,4 (59)	0,6 (59)	0,5 (53)

For kvinnene ser vi også en nedgang i sykefraværet i denne aldersgruppen, men utviklingen er ikke like sterk. Se tabell fremstilling under.

Tabell 4 Sykefravær, kvinner, aldersgruppe 50-59 år

Periode/ sykefravær (antall personer)	2009	2010	2011	2012	2013
1. kvartal	9,3 (54)	4,3 (51)	5,7 (46)	4,8 (49)	4,9 (47)
2. kvartal	4,1 (51)	3,2 (50)	1,7 (48)	5,7 (44)	2,2 (48)
3. kvartal	4,9 (52)	1,5 (51)	6,1 (47)	10,7 (42)	5,5 (48)
4. kvartal	6,3 (52)	3,8 (49)	5,2 (48)	3,9 (48)	2,9 (49)

Det er positivt at man kan se en slik trend ved HF. En slik trend kan ikke påvises for landsgjennomsnittet eller i de andre nevnte sektorene. Nedgangen i sykefraværet ved HF for den aktuelle aldersgruppen kan være tilfeldig. Vi ser at antall arbeidstakere i aldersgruppen varierer, men samlet sett er det en nedgang og den kan forklare deler av reduksjonen i sykefravær.

En oversikt over sykefraværet (her valgt 3. kvartal) spesifisert på alder kan synes å vise at fraværet stiger i de yngste årsklassene, mens det synker i de eldste årsklassene. 3. kvartal er valgt fordi det blir lite lesbart å vise tall for samtlige kvartal fordelt på alle årsklasser og fordi 3. kvartal ble brukt også i rapporten fra 2012 (vedlegg 1).

Bortsett fra den trenden som ble vist for menn i årsklassene 50-59 over, så finner vi ikke så klare tall at man kan si at vi står overfor en sikker trend. Dersom det er riktig at sykefraværet stiger for de yngste årsklassene så samsvarer dette imidlertid med de tall som ble vist også i rapporten fra 2012. Det er likevel verdt å merke seg at tallene for de yngste årsklassene er minst sikre fordi det i disse årsklassene er færre arbeidstakere enn i de øvrige årsklassene. Det skal derfor mindre variasjoner til for å gjøre store utslag i statistikken.

Tabell 5 Oversikt over sykefravær fordelt på aldersklasser

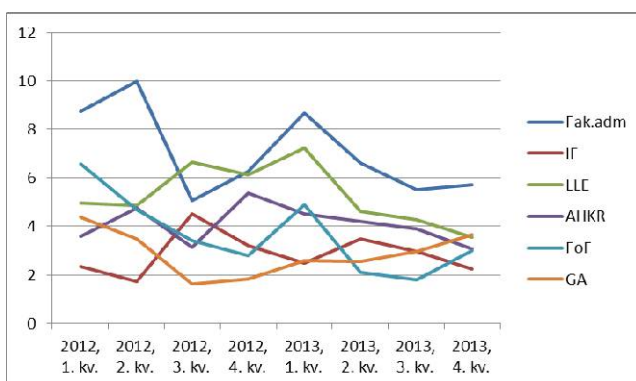
Alder/År	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt	3,6	3,8	4,9	4,6	3,6
21-29	3,4	4,3	8,3	3,2	5,9
30-39	3,7	5,6	6,4	5,1	5,1
40-49	3,6	2,5	2,9	2,8	3,3
50-59	3,7	1,8	4,2	5,2	2,5
60-69	3,4	4,6	4,8	6,3	2,4

4. Sykefraværet på enhetsnivå

I det følgende vises sykefraværstatistikk som er hentet fra personalportalen Paga. Dette er tall hvor alle ansattgrupper inngår. Tabellen under viser totalt sykefravær inklusive egenmeldt fravær pr. kvartal i 2012 og 2013.

Tabell 6 totalt sykefravær pr. kvartal fordelt på grunnenheter

Periode/sted	Fak.adm	IF	LLE	AHKR	FoF	GA
2012, 1. kv.	8,73	2,36	4,96	3,59	6,57	4,37
2012, 2. kv.	9,99	1,73	4,87	4,77	4,67	3,47
2012, 3. kv.	5,06	4,53	6,65	3,13	3,43	1,62
2012, 4. kv.	6,25	3,21	6,12	5,38	2,78	1,84
2013, 1. kv.	8,66	2,47	7,24	4,53	4,88	2,60
2013, 2. kv.	6,62	3,50	4,63	4,22	2,10	2,55
2013, 3. kv.	5,51	2,96	4,28	3,91	1,81	2,98
2013, 4. kv.	5,71	2,25	3,56	3,07	3,00	3,64

Figur 1 kvartalsoversikt vist grafisk:

Det må legges til at våre enheter er av en slik størrelse at selv få sykefraværstilfeller vil gi betydelige utslag i statistikken. Små enheter vil oppleve store svingninger i statistikken selv med bare ett langvarig sykdomstilfelle. Dette gjelder spesielt for sentrene og vi viser derfor her bare tall for instituttene. Forholdene er også for små til at vi på fornuftig vis kan si noe konkret om utvikling av fraværet i aldersgrupper og kjønn for hver grunnenhet.

Fremstillingen viser at det ikke er store forskjeller mellom instituttene, men tallene viser at sykefraværet har en fallende tendens gjennom perioden. Fakultetsadministrasjonen har gjennomgående noe høyere fravær enn instituttene, men også her er sykefraværet redusert når man ser perioden under ett.

5. Sykefravær fordelt på ansattgrupper

Vi har foretatt et uttrekk av data fra personalportalen Paga for å undersøke mer om fordelingen mellom ansattgrupper og fordeling mellom egenmeldt og legemeldt fravær som inngår i oversikten i forrige avsnitt.

I denne fremstillingen har vi valgt å fordele fraværet ved HF på 3 ansattgrupper:

1. administrative ansatte
2. stipendiater
3. øvrige vitenskapelige ansatte

Grunnlaget for analysen er det samlede sykefraværet ved HF i 2013 og vi har valgt å fremstille tallene på fakultetsnivå fordi det kan være mulig å identifisere enkeltpersoner dersom tallene brytes ned på enhetsnivå og fordi forholdene på enhetsnivå er for små til at vi kan se trender som man statistisk kan stole på.

Stipendiater er en ansattgruppe som har likheter med andre stillinger som f.eks. postdoktor og vitenskapelig assistent, men de er også i en særstilling ved at stipendiat er en utdanningsstilling og de har et klart definert mål om fullført doktorgrad innen en gitt frist. Det finnes særlige regler for forlengelse av stipendiatstillinger ved fravær som ikke finnes for noen annen stillingsgruppe. Postdoktorstillinger ligger her nærmest, men det er likevel stor forskjell i retten til forlengelse av stillingen mellom stipendiater og postdoktorer.

I disse tallene inngår alt sykefravær, dvs. både egenmeldt og legemeldt fravær.

Antall årsverk for de vitenskapelige stillingene er 296,6, for de teknisk/administrative 106,3 og for stipendiatene 93,7.

Tabellen under viser det relative fraværet i hver av de tre ansattgruppene. Vi får i denne tabellen også den samlede sykefraværsprosenten for HF som er 4,7 % i 2013. UiB samlet hadde et sykefravær på 3,92 % i 2013.

Tabell 7 Sykefravær for hver stillingsgruppe

Sykefravær per stillingsgruppe (beregnet på bakgrunn av årsverk i stillingsgruppe)	%-fordeling per stillingsgruppe	Gjennomsnittlig samlet sykefravær
Stipendiater	5,4 %	4,7 %
Vitenskapelige	2,0 %	
Tekniske/administrative	6,8 %	

Vi ser av tabellen at de vitenskapelige ansatte har et betydelig lavere sykefravær enn de teknisk/administrative og stipendiatene. Stipendiatene har et lavere sykefravær enn de teknisk/administrative, men likevel klart høyere sykefravær enn de øvrige vitenskapelige ansatte. Fravær ved barns sykdom inngår ikke i tallene.

Basert på datagrunnlaget har vi også sett etter forskjeller mellom ansattgruppene når det gjelder bruk av egenmelding og sykemelding. Tabellen under viser fraværet fordelt på egenmelding og sykemelding.

Tabell 8 Egenmeldt og sykemeldt fravær fordelt på ansattgrupper

Sykefravær per stillingsgruppe, fordelt på egenmeldt og legemeldt sykefravær	Egenmeldt sykefravær i %	Legemeldt sykefravær i %	Totalt
Stipendiater	1,0 %	4,4 %	5,4 %
Vitenskapelige	0,3 %	1,70 %	2,0 %
Tekniske/administrative	2,20 %	4,60 %	6,8 %

Gjennomsnittlig egenmeldt fravær i Norge er 1 % ifølge data fra SSB. UiB er en IA-bedrift og det må derfor påregnes at arbeidstakerne ved UiB har en høyere andel egenmeldt fravær enn landsgjennomsnittet. Det er en del av intensjonen med den utvidede egenmeldingsordningen i IA-bedrifter at arbeidstakerne i en del tilfeller velger en lengre egenmelding fremfor å gå til lege.

Oversikten viser at spesielt de vitenskapelige har et svært lavt egenmeldt fravær. Stipendiatene har et normalt egenmeldt fravær, mens de teknisk/administrative har et egenmeldt fravær som er over normalen. Det legemeldte fraværet for stipendiatene og de teknisk administrative er ganske likt, mens de vitenskapelige også har et svært lavt legemeldt fravær.

Tallene kan indikere at de vitenskapelige ansatte har en underrapportering for korttidsfravær. Det er vanskelig å uttale seg sikkert om underrapportering eller ikke, men det synes helt klart at en stor del av forklaringen på fakultetets (og universitetets) lave tall for sykefravær ligger hos de vitenskapelige ansatte.

Stipendiatene har et sykefravær som er høyt sett i forhold til øvrige vitenskapelige ansatte. Stipendiatene er i en aldersgruppe som normalt har lite helseproblemer og de har høyere utdanning enn gjennomsnittet av befolkningen. Sykefraværet til ansattgruppen stipendiater ved HF er ellers omtrent likt landsgjennomsnittet for den aktuelle aldersgruppen (5,3 %, SSB).

De teknisk/administrative ansatte har et høyt sykefravær spesielt i forhold til de vitenskapelige ansatte. Ansattgruppen har en stor andel av kvinnelige ansatte (77 %, NSD/DBH 2013), mens gruppen vitenskapelige ansatte og stipendiater har en kvinneandel på henholdsvis 39 % og 55 %. Gjennomsnittlig sykefravær for kvinner inklusive egenmeldt sykefravær er ca. 7 % mens det for menn er ca. 4 % (SSB). Vi antar at dette forklarer en betydelig del av forskjellen i sykefravær mellom vitenskapelige ansatte og teknisk/administrative ansatte.

6. Oppfølgingsarbeidet ved HF

Nav innførte nye regler for oppfølging av sykemeldte og rapportering av oppfølging med virkning fra 1.7.2011. Det ble derfor laget nye retningslinjer for oppfølgingsarbeidet og grunnenhetene har fulgt opp dette på en god måte.

Grunnenhetene får bistand av fakultetet i oppfølgingsarbeidet, og representanter fra fakultetet deltar også ved behov både i dialogmøter på arbeidsplassen og hos Nav.

Intensjonsavtalen for et inkluderende arbeidsliv er nylig endret vesentlig og nye regler vil tre i kraft fra 1.7.2014. Sanksjonssystemet som den forrige intensjonsavtalen innførte, avvikles nå, men kravene til arbeidsgivers reelle oppfølging er de samme. Det er like viktig nå som før å starte oppfølgingsarbeidet tidlig og at oppfølgingssamtaler gjennomføres videre så langt det er behov for dem.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar informasjon om sykefravær ved fakultetet til orientering.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør